

ЛЯЧЭБНЫЯ ЎЛАСЦІВАСЦІ ФІТАГАРБАТЫ

УА “Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт”

Вярышка Ганна Станіславаўна, 2 к., 3 гр., ЛФ

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Варанец В.І.

Наша краіна вельмі цудоўная і прыгожая. Вы толькі пагляньце колькі лясоў, некранутых чалавекам, колькі балот, дзе яшчэ нікога ад веку не было, а лугі, уславныя рознакаляровым абрусам розных кветак. Але мала хто задумваўся, якія ж расліны там растуць, якую карысць яны могуць прынесці арганізму чалавека, якая ж іх гісторыя. Хіба толькі нашы бабулі і дзядулі могуць пра гэта расказаць.

Крапіва

Крапіва – унікальная трава, у якіх толькі сферах жыццядзейнасці яна не выкарыстоўваецца чалавекам. У мінулым, з лубяных валокнаў, якія атрымліваюцца з крапівы, рабілі ніткі, вяроўкі, рыбалоўныя сеткі, а таксама выраблялі вельмі трывалыя тканіны. Нашыя продкі шырока ўжывалі крапіву ў магічных абрадах. Лічылася, што яе баяцца злыя духі. Так, дзіця, якое было занадта непаслухмяным, каралі гэтай раслінай не для таго, каб прычыніць боль, а для выгнання з яго нячыстага, які, на думку знахароў, падахвочвае дзіця гарэзнічаць. У цяперашні час крапіва паспяхова выкарыстоўваецца ў медыцыне і кулінарыі.

Крапіва – каштоўны харчовы прадукт. Яе шырока выкарыстоўваюць для прыгатавання салатаў, супоў, бацвінняў, расольнікаў. Акрамя таго, лісця крапівы можна выкарыстоўваць, як гэта робяць, напрыклад, на Каўказе, у выглядзе прыправы для мясных страў.

Крапіва аказвае карыснае ўздзеянне на наш арганізм, выкарыстоўваецца пры розных хваробах. Верагодна, лягчэй пералічыць хваробы, пры якіх крапіва не ўжываецца. Расліна змяшчае вітаміны С, К, В₂, солі жалеза, кальцыя, серы. Таксама крапіва павышае згусальнасць крыві, павялічвае колькасць гемаглабіну, трамбацытаў і эрытрацытаў, зніжае канцэнтрацыю цукру ў крыві, аказвае агульнаўзмацняльнае ўздзеянне. Крапіва ўжываецца пры розных крывацёках, хваробах печані і жоўцевых шляхоў, ацёках, захворваннях сэрца, алергіях. Напрыклад, адвар крапівы выкарыстоўваюць для паляпшэння работы сэрца. Адвар каранёў пякучай крапівы – пры спазмах, страўнікавых болях. Таксама крапіва лічыцца старадаўнім сродкам, што разбурае і выганяе камяні. Медыцына ўжо выкарыстоўвала крапіву ў 17 стагоддзі, а народная медыцына нават яшчэ і раней. Але трэба быць асцярожным, бо ў крапівы ёсць супрацьпаказанні, такія як цяжарнасць, тромбафлебін.

Чабор

Чабор са старажытнасці шанаваўся як чароўная трава, здольная вяртаць чалавеку не толькі здароўе, але і жыццё. Старажытныя грэкі гэту расліну прысвячалі багіне Афродзіце і прыносілі ёй у ахвяру. Таксама ў грэкаў чабор шанаваўся як сімвал працавітасці. Нашы продкі гэту расліну называлі Багародзічнай травой. У звычаі было ў дзень Успення Багародзіцы пучкамі гэтай духмянай травы ўпрыгожваць яе іконы. У рыбакоў існуе павер'е, што абкурванне чаборам рыбалоўнай снасці забяспечвае ўдалы ўлоў. У лекавых мэтах выкарыстоўваюць траву чабора, якую нарыхтоўваюць у фазу цвіцення, зразаючы нажамі верхнія часткі сцябла. Галенавыя адвары з травы чабора выладаюць выяўленымі адхарквальнымі ўласцівасцямі, стымулююць рухальную актыўнасць раснічнага эпідэлія верхніх дыхальных шляхоў. Прэпараты расліны спрыяюць таксама разрыхленню запаленчых налётаў, робяць рэдкай макроту і паскараюць яе эвакуацыю. Акрамя таго, гэта расліна валодае анціспазматычным, абязбольвальным, снатворным дзеяннем, нармалізуе страваванне. У народнай медыцыне настой травы прымаюць пры трахеіце, пры запаленчых захворваннях страўніка, пры ўздзеянні жывата, захворваннях нервовай сістэмы, а таксама пры захворваннях суставаў. Акрамя лекавых мэт, чабор выкарыстоўваюць у дэкаратыўных мэтах. Як дывановая расліна чабор знаходзіць ужыванне для бардзюраў, групавых пасадак на газонах, альпійскіх горках, у скальных садках.

Іван-чай

Іван-чай – самы старажытны і самы здаровы чай на ўсёй планеце. Са старажытных часоў нашы продкі выкарыстоўвалі яго як гаючы напой і лячылі ім розныя хваробы. Іван-чай стаў альтэрнатывай кітайскаму чаю, які каштаваў не мала грошай. А нашы продкі заварвалі і пілі іван-чай яшчэ ў 12 стагоддзі. Заварвалі яго такім чынам, што ён стаў нагадваць сваім смакам і афарбоўкай кітайскі чай. За мяжой іван-чай называлі “беларускай гарбатай”. Сыходзячы ў далёкае падарожжа, маракі абавязкова бралі з сабой іван-чай для таго, каб піць самім і ў якасці падарункаў у іншаземных партах. Зрэшты, былі і нядобрасумленныя купцы, якія выкарыстоўвалі іван-чай для падробкі кітайскага чаю. У канцы 19 стагоддзя яго папулярнасць апынулася на сваім піку, што стала падрываць фінансавую магутнасць Ост-Індыйскай чайнай кампаніі, якая гандлявала індыйскай гарбатай. Але гэтая кампанія дабілася таго, каб быў зніжаны закуп “беларускай гарбаты”. Усё ж такі з цягам часу папулярнасць іван-чаю вярнулася, дзякуючы падарожніку Ф. Конюхаву і акадэміку І. П. Паўлаву, якія апісалі карыснае ўздзеянне гэтай расліны на арганізм чалавека.

Наяўнасць у расліне жалеза, медзі, марганца дазваляе лічыць яго сродкам, здольным паляпшаць крыватворны працэс, павышае ахоўныя функцыі арганізма, ярка выяўленым заспакайваючым дзеяннем. Іван-чай

мякка нармалізуе дзейнасць страўніка. Дзякуючы багатаму зместу танінаў, слізі і вітаміну С, ён валодае добрымі супрацьзапаленчымі ўласцівасцямі пры язавай хваробе страўніка. Асабліва карысна гэта расліна цяжарным і жанчынам, якія кормяць, а таксама грудным дзецям падчас з'яўлення зубоў.

Унікальны склад вызначае разнастайнасць гаючых уласцівасцяў “Іван-чаю”. Гэта і лёгкае слабільнае, змякчальнае, болесуцешальнае дзеянне. Па сваіх супрацьзапаленчых уласцівасцях “Іван-чай” пераўзыходзіць усе лекавыя расліны – навукова даказана, што у яго самы высокі сярод раслін каэфіцыент супрацьзапаленчага дзеяння. У народнай медыцыне “Іван-чай” здаўна лічыцца таксама супрацьпухлінным сродкам.

Спіс літаратуры:

1. Пыльцына, Е.И. Ваш травник / Е.И.Пыльцына. – Ростов н/Д: Владис, 2004. – 672 с.

**УЛАДЗІМІР МІХАЙЛАВІЧ КОНАН –
БЕЛАРУСКІ ФІЛОСАФ, ЛІТАРАТУРАЗНАЎЦА**

УА “Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт”

Зюзькова Надзея Уладзіміраўна, 1 к., 3 гр., ЛФ

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Варанец В.І.

Уладзімір Міхайлавіч Конан – славуны вучоны, знакавая фігура на навукавай, гуманітарнай прасторы. Яго імя ведаюць далёка за межамі Бацькаўшчыны. Праз свае шматлікія навуковыя працы ён папулярызаваў беларускую навуку, культуру, на прасторах Еўропы і Амерыкі. Адкрыў забытыя імёны нашых выдатных творцаў – вучоных, пісьменнікаў, рэлігійных дзеячаў...

Беларускі філосаф і літаратуразнавец Уладзімір Міхайлавіч Конан нарадзіўся 23 красавіка 1934 года на Навагрудчыне ў вёсцы Вераскава. У 1959 годзе скончыў БДУ, у 1959-1961 гады працаваў настаўнікам і дырэктарам Стражоўскай школы на Вілейшчыне. Выкладаў ў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў і Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі.

З 1962 па 1990 гады Уладзімір Міхайлавіч працаваў у інстытуце філасофіі АН Беларусі, дзе з 1984 года займаў пасаду загадчыка сектара эстэтыкі і сацыяльнай псіхалогіі. З 1991 года загадчык аддзела гісторыі і тэорыі культуры нацыянальнага навукова-асветнага цэнтра імя